

PROTOKOLL 18.04.2013

Styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Dato: Torsdag 18. april.2013

Sted: Bioforsk Svanhovd, Svanvik

Møtetid: 11.00-15.00, lunsj kl. 12.00-12.45. Møtetid 3 timer

Tilstede:

Styret: Karine Emanuelsen (styreleder) Mariann W. Magga Staal Nilsen Monica Hauge Stiansen (vara for Kurt Wikan)	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter
Meldt forfall: Kurt Wikan (nestleder)	

Saksliste:

Sak 12/2013 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet.
- Mariann Wollmann Magga og Staal Nilsen undertegner protokollen.
- Innkalling ble godkjent.
- Protokoll fra styremøtet 04.03.2013 ble godkjent

Sak 13/2013 Orienteringssaker

- a) MD: Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder, tatt til orientering.
- b) Framdrift prosjekt Mennesket og naturarven (MONA), tatt til orientering.
- c) Møter og samlinger, nasjonalparkforvalter orienterte. Tatt til orientering.
- d) Oppsummering møte 04.03.13 med Faglig rådgivende utvalg; tema revisjon av forvaltningsplanen. Tatt til orientering.
- e) Møteplan for nasjonalparkstyret 2. halvår 2013. Utsettes til styremøtet 7. juni. Styremedlemmene sender inn sine møteplaner til forvalter.

Sak 14/2013 Klagesak Arne Liaklev, organisert ferdsel med hundespenn.

Nasjonalparkstyret behandlet søknad fra Arne Liaklev om organisert ferdsel med hundespenn med turister i Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde, som sak 3/2013 i styremøte 01.02.2013.

Liaklev ble orientert om selve vedtaket per e-post den 05.02.13, og 20.02.13 ble fullstendig vedtaksbrev sendt ut per e-post og brev, med kopi per e-post til berørte instanser og med opplysning om klageadgangen. Liaklev påklagde vedtaket 18.03.2013.

Vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre avviser klagen fra Arne Liaklev på styrets vedtak om organisert ferdsel med sledehunder i turisme med i sak 3/2013. Klagen har ikke kommet innen klagefristen på 3 uker, jf forvaltningslovens § 29. Styret har ikke funnet særlige grunner til å gi søker oppreisning for overskredet frist etter forvaltningslovens §31. Styret vil til realitetene i saken bemerke at de avklaringer Liaklev ønsker i forhold til sin søknad vil komme ved revisjon av forvaltningsplanen for Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde, i forkant av kommende vintersesong.

Bakgrunn

I sitt vedtak den 01.02.13 uttrykte nasjonalparkstyret at de er positive til utvikling av utmarksturisme innenfor rammene av verneformålene. Imidlertid ønsket styret å vinne erfaring med organisert bruk av hundespenn som en ny aktivitet. I vedlegg til den opprinnelige søknad kom det frem at Liaklev var fleksibel med hensyn til trase-valg, og at de i sin næring ikke var avhengige av å legge turene inne i verneområdene. Søker opplyste at bruk av verneområdene ville heve kvaliteten på turene. I nasjonalparkstyrets vedtak får søker tillatelse til å ferdes med hundespenn med turister langs den kommunale scooterløypa fra Gjøkåsen til Treriksrøysa som går gjennom landskapsvernområdet og med de siste 1,3 km i nasjonalparken. For de øvrige traseer som ble søkt om; over Sortbrysttjern til Ellenvann og Ødevann, med retur via Treriksrøysa eller Tømmamoen, som går gjennom de sentrale deler av nasjonalparken, ønsket nasjonalparkstyret å drøfte dette i pågående revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene.

Imidlertid uttrykker Liaklev i sin klage at vedtaket oppfattes som et avslag på deres ønske om å arrangere turer gjennom Øvre Pasvik nasjonalpark. Klagen kan oppfattes slik at utvidet mulighet til å bruke verneområdene er avgjørende for søkers framtidige satsing i Øvre Pasvik. Liaklev ser det videre som prinsipielt viktig å få avklart forholdene om organisert ferdsel med hundespenn i verneområder. Dette siden han planlegger tilsvarende søknad i Varangerhalvøya nasjonalpark, og for hans framtidige virke i Øvre Pasvik.

I klagen viser også Liaklev til andre aktørers bruk av verneområdene, i forhold til verneverdier og –bestemmelser. Videre beskriver han sin bruk av sledehund som en

sporløs aktivitet med ingen forstyrrelser på fugle- og dyreliv, hvor det tas hensyn til andre brukere. Vedrørende møter med elg vurderer han at elg ikke blir forstyrret av hundespann.

Liaklevs klage på vedtaket er datert 01.03.13. Imidlertid ble den først mottatt per e-post søndag 17.03.13, og ble registrert inn mandag 18.03.13.

I følge forvaltningslovens §29 er klagefristen 3 uker fra underretning om vedtaket er kommet frem til søker. Klagefristen er dermed overskredet.

I følge forvaltningslovens §31 kan klagen likevel tas under behandling dersom;

- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversett fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller
- b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd.

Ved vurderingen av om klagen bør tas opp til behandling, skal det også legges vekt på om endring av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre.

Vurdering

Vedrørende pkt a) vurderer nasjonalparkforvalter vurderer at søker har hatt god anledning til å forberede og sende en klage innen 3 ukers fristen fra det formelle vedtaksbrevet ble mottatt. Særlig siden søker ca. 2 uker før dette, skriftlig hadde blitt orientert om vedtaket.

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at det i klagen framkommer nye opplysninger knyttet til vurderingen av Liaklevs søknad, som gir en særlig grunn til å prøve klagen.

Søkers vurdering av den næringsmessige betydningen av ferdsel i sentrale deler av nasjonalparken har endret seg. Imidlertid kan ikke den næringsmessige betydningen tillegges avgjørende vekt i forhold til styrets mandat om å vurdere slike saker etter vernebestemmelsene og naturmangfoldloven.

Styret har i sitt vedtak ikke gitt avslag på de øvrige traseer som Liaklev ønsker å bruke. Som en aktivitet som ikke tidligere har vært aktuell, ønsker styret en bred drøfting av organisert bruk av sledehund i forbindelse med pågående revisjon av forvaltningsplanen for begge verneområdene. I forbindelse med slik annen organisert ferdsel enn tradisjonell turvirksomhet, er forvaltningsplanen juridisk bindende, jf verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, pkt 5.2 og verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde §3, pkt 4.2.

Søker angir medio desember til medio mars som aktuelle sesong for bruk av sledehunder i turisme i Øvre Pasvik. En klagebehandling nå vil derfor ikke ha betydning før til neste vintersesong. Til den tid vil ny forvaltningsplan med de nødvendige avklaringer om blant annet organisert bruk av sledehund, være på plass. Nasjonalparkforvalter vurderer derfor at det heller ikke her foreligger særlige grunner til å prøve klagen etter forvaltningslovens § 31.

Temaet organisert bruk av sledehund har vært drøftet i møte med nasjonalparkstyrets Faglig rådgivende utvalg den 04.03.2013. Dette utvalget fungerer som styrets referansegruppe ved revisjon av forvaltningsplanen. Momentene som Liaklev framfører er med i det videre arbeidet med ny forvaltningsplan.

Styrets behandling

Vedtatt enstemmig, som innstilt.

Sak 15/2013 Søknad fra Naturbilder AS dispensasjon i forbindelse med filmopptak

Naturbilder AS, ved Arne Nævra, søker om dispensasjon i forbindelse med opptak til TV-serien Norske naturperler. Serien skal være på 8 programmer, hvor ett program fra Øvre Pasvik, med visning på NRK i 2014.

Dette er en norsk storsatsning, hvor Miljøverndepartementet og Direktoratet for naturforvaltning er bidragsyttere. Viser ellers til styrets møte med Nævra den 22.10.12 i forbindelse med at smakebiter av opptakene ble vist på åpent møte om revisjon av forvaltningsplanen for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde. Nævra opplyser at de har gjort opptak i Øvre Pasvik tidligere, blant annet i Pasvik naturreservat. I år er det planlagt opptak i perioden 25.05 til 25.06, blant annet i Øvre Pasvik nasjonalpark og - landskapsvernområde. Søker opplyser at noen av opptakene blir på bakgrunn av hvordan våren forløper, og kunnskap /tips om interessante forekomster av dyr- og fuglearter som eksempelvis bjørn og sangsvane. Nævra opplyser at filmopptakene krever mye utstyr, ofte opp mot 150 kg for et team på 2 fotografer. Derfor krever enkelte opptak bruk av motorisert transport.

Lokalt SNO skal bistå produksjonen, imidlertid må Naturbilder AS selv avklare nødvendige tillatelser og dispensasjoner, blant annet i verneområdene.

Konkret søkes det om

1. Skutertransport inn til Ellenvannskoia, Ødevannskoia (nasjonalpark) og Grensefoss (landskapsvernområdet).
2. Ved barmark(overgangsføre å bruke ATW eller bil inn til Ellenvannskoia, Ødevannskoia og Grensefoss.
3. Flygning med helikopter med spesialkamera. Total opptakstid i og utenfor nasjonalparken er beregnet til 1,5 time. Derav maksimalt 2 x 5 minutter under 300 meters høyde innenfor nasjonalparken. Kan kombineres med eventuelle behov fra forvaltningen om registrering av hekkende svane.
4. To landinger med helikopter i nasjonalparken, i området mot Kranglefjell – Krokfjellet, for ut- og innflygning av fotografer og utstyr.

Noen av disse tiltakene reguleres av verneforskriftene. De fleste av tiltakene trenger eventuelt ytterligere tillatelse fra motorferdselloven, dersom nasjonalparkstyret gir samtykke.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark og naturmangfoldlovens §48 gir nasjonalparkstyret Naturbilder AS ved Arne Nævra, dispensasjon til:

1. Bruk av sneskuter på vinterføre i perioden 25. mai til 10. juni 2013, langs eksisterende traseer, korteste vei fra skogsbilvei til områdene ved Ellenvannskoia og Ødevannskoia.
2. To landinger med helikopter i nasjonalparken i området mot Kranglefjell – Krokfjellet samt 2 x 5 minutter flyging under 300 meters høyde innenfor nasjonalparken, i perioden 25. mai -25. juni 2013. Start/avgang må skje utenfor nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret avslår søknadens del om bruk av ATW eller bil inn til Ellenvannskoia og Ødevannskoia, ved barmark/overgangsføre.

Nasjonalparkstyret vil også peke på muligheten for transport i forbindelse med forsvarets patruljering langs skogbilvegnettet/kommunal skuterløype fra Gjøkåsen, via Grensefoss til Treriksrysa.

Nasjonalparkstyret forutsetter at søker avklarer øvrige nødvendige tillatelser med kommunal motorferdselmyndighet, og luftfarts- og grensemyndigheter. Styret anbefaler

også søker å ha en dialog med Vegrådet i Pasvik ved FeFo, vedrørende bruk av bil på skogbilvegene etter vårløsningen.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Avfall skal tas med ut av området.
- Transportbehovet med sneskuter skal søkes løst ved hjelp av SNO. Dersom annen transport nyttes skal SNO og nasjonalparkforvalter gis melding på forhånd.
- Rute for lavtflyging med helikopter må avklares med nasjonalparkforvalter før flygingen starter.
- Nasjonalparkforvalter eller SNO skal gis beskjed før landing med helikopter foretas i nasjonalparken.
- All personell som opptre på vegne av Naturbilder AS, skal medbringe en bekreftelse på dette.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og fremvises for oppsyn og politi.

Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake

Bakgrunn

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpregede natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.

For begge verneområdene heter det at ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, punkt 6.1 er motorferdsel forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. Med noen unntak blant annet i forhold til reindrift, forsvaret og oppsyn. I forvaltningsplanen heter det at bruk av barmarkskjøring med 4/6-hjuls motorsykel (ATV) ikke kan tillates i nasjonalparken. I landskapsvernområdet gjelder motorferdsellovens bestemmelser, dvs verneforskriften har ingen ytterligere bestemmelser her.

Følgende punkt i søknaden må derfor behandles som en dispensasjon fra verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark:

1. Skutertransport inn til Ellenvannskoia og Ødevannskoia,
2. Ved barmark/overgangsføre å bruke ATW eller bil inn til Ellenvannskoia og Ødevannskoia,
3. To landinger med helikopter i nasjonalparken i området mot Kranglefjell – Krokfjellet samt 2 x 5 minutter flyging under 300 meters høyde innenfor nasjonalparken

Nasjonalparkstyret kan etter § 48 i naturmangfoldloven kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som

skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Vurdering

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser i denne saken tilsier at det skal gis dispensasjon. Vurderingen videre blir i forhold til om hvorvidt tiltaket strider mot verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

I informasjonsskrivet som følger søknaden beskrives Øvre Pasvik som nordlig barskog (taiga), hvorav deler er vernet som nasjonalpark. Framkomstmidler som presenteres i programmet vil være til fots, båt og kano og hovedelementet er villmarksliv og dyreliv, med møte med bjørn som det endelige målet. Området beskrives her som *"Dette er et område lite tilrettelagt for turisme. Området innbyr til et ekte villmarksliv med lange fotturer, padleturer, sportsfiske og bålpyring."*

Dette beskrives også i søknaden ved at de vil bruke den noe klassiske tilnærmingen til ferdsel i nasjonalparken, nemlig med kano på Ellenvannet og til Dagvannet, og apostlenes hester videre mot Treriksrøysa.

Nasjonalparkforvalter vurderer at programmets innfallsvinkel ikke er i strid med, og kanskje heller understreker verneformålet hvor det blant annet heter at nasjonalparken skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Den lokale forvaltningen kjenner området og artsinventaret i forhold til verneverdiene gjennom erfaring og kunnskap samlet i bl.a. Naturbasen og Artsdatabanken. Tidsrommet det søkes dispensasjon til motorisert ferdsel, er en sårbar tid for mange hekkende fuglearter. Dette gjelder bl.a. sangsvane, sædgås, trane, og en rekke rovfugler. I forbindelse med bruk av helikopterlanding og lavtflyging er det snakk om forbigående forstyrrelser i form av støy av kort varighet, hvor en ved bruk av lokalkunnskap i felt kan minimere risken for å forstyrre sårbare lokaliteter. Ved å gi dispensasjon på visse vilkår kan man sikre at verneverdiene ikke påvirkes nevneverdig.

Imidlertid er verneforskriften svært restriktiv i forhold til barmarkferdsel. I denne perioden kan selv kortvarig bruk av barmarkskjøretøy gi slitasje på vegetasjonen med varige spor, som vurderes som svært negativt for verneområdets preg av urørthet. I forvaltningsplanen heter det også at barmarkskjøring med 4/6-hjuls motorsykkel (ATV) ikke kan tillates.

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at en eventuell dispensasjon vil gi noe særlig presedens. Det er vanskelig å se for seg søknader av tilsvarende størrelse og kvalitet på produksjonen, fra seriøse produksjonsselskap som har både NRK og sentrale miljøvernmyndigheter i ryggen.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark og naturmangfoldlovens §48 gir nasjonalparkstyret Naturbilder AS ved Arne Nævra, dispensasjon til:

3. Bruk av sneskuter på vinterføre i perioden 25. mai til 10. juni 2013, langs eksisterende traseer, korteste vei fra skogsbilvei til områdene ved Ellenvannskoia og Ødevannskoia.
4. To landinger med helikopter i nasjonalparken i området mot Kranglefjell – Krokfjellet samt 2 x 5 minutter flyging under 300 meters høyde innenfor nasjonalparken, i perioden 25. mai -25. juni 2013. Start/avgang må skje utenfor nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret avslår søknadens del om bruk av ATW eller bil inn til Ellenvannskoia og Ødevannskoia, ved barmark/overgangsføre.

Nasjonalparkstyret vil også peke på muligheten for transport i forbindelse med forsvarets patruljering langs skogbilvegnettet/kommunal skuterløype fra Gjøkåsen, via Grensefoss til Treriksrøysa.

Nasjonalparkstyret forutsetter at søker avklarer øvrige nødvendige tillatelser med kommunal motorferdselmyndighet, og luftfarts- og grensemyndigheter. Styret anbefaler også søker å ha en dialog med Vegrådet i Pasvik ved FeFo, vedrørende bruk av bil på skogbilvegene etter vårløsningen.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
- Transportbehovet med sneskuter skal søkes løst ved hjelp av SNO. Dersom annen transport nyttes skal SNO og nasjonalparkforvalter gis melding på forhånd.
- Rute for lavtflyging med helikopter må avklares med nasjonalparkforvalter før flygingen starter.
- Nasjonalparkforvalter eller SNO skal gis beskjed før landing med helikopter foretas i nasjonalparken.
- All personell som opptre på vegne av Naturbilder AS, skal medbringe en bekreftelse på dette.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og fremvises for oppsyn og politi.

Styrets behandling

Styret diskuterte både tekstdelen og vilkårene i forslaget til vedtak. Tekstdelen ble enstemmig vedtatt.

Forslag om tillegg i vilkårsdelen:

Tillegg til strekpunkt 1: "Avfall skal tas med ut av området"

Vedtatt enstemmig.

Generelt tillegg: "Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake."

Vedtatt enstemmig.

Sak 16/2013 Økonomi 2013, tildelte midler og prioritering av prosjekter

Vedlagt i sakspapirene var årets pengetildeling fra Direktoratet for naturforvaltning/Statens naturoppsyn. Tildelingen over bestillingsdialogen var samlet på kr 220.000, dvs litt under det halve av søknadssummen. Tildelingen i år er i form av en rund sum, hvor styret selv må prioritere de ulike prosjektene.

Nasjonalparkforvalter er i dialog med FeFo om samarbeid vedørende

- tiltak på den forurensa grunnen i landskapsvernområdet, og
- samarbeid om kartlegging av kulturspor i trær i landskapsvernområdet.

FeFo har nettopp besluttet å takserer den produktive skogen i landskapsvernområdet, noe som ikke var med opprinnelig. Det betyr at det blir miljøregistreringer i felt her. Nasjonalparkforvalter er i dialog med FeFo om det er mulig å samtidig få utført registrering av kulturspor i trær.

Enstemmig vedtak:

Verneområde	Prosjekt	Prioritering	Omsøkt beløp	Styrets fordeling/vedtak
Øvre Pasvik - LVO	fjerning av miljøfarlig avfall fra krigen.	1	100 000	50 000
Øvre Pasvik - LVO	Fjerning av piggtråd fra krigens dager ved Tangenfjell.	2	25 000	25 000
Øvre Pasvik - NP	Kartlegging av kulturspor i furutrær mv (østsamisk barkuttak) med parallell tilleggsregistreringer av biologisk mangfold..	3	200 000	50 000
Øvre Pasvik - NP	Utkjøring av ved og gass til tilrettelagt bålplasser og åpne koier	4	12 000	12 000
Øvre Pasvik - NP	Ny vedovn og pipe i Ellenvannskoia; åpen koie for besøkende	5	50 000	35 000
Øvre Pasvik -	Helikoptertaksering av hekkende sangsvane.	6	20 000	20 000
Øvre Pasvik - NP	Utarbeide plan (innleid arkitekt) for "Porten til Trekrøysa".	7	50 000	
Øvre Pasvik - LVO	Avslutning av ett massetak ved Gjøkåsen, samarbeid med anleggseier (Lemmikäinen Norge), kompostering av elvesnelle.	8	50 000	

Sak 17/2013 Ekstrasak om oppmøte av varamedlemmers i styremøter

Saken ble fremmet under møtet. Det er behov for en avklaring om på hvilke vilkår varamedlemmer som ikke er innkalt ordinært, kan møte.

Enstemmig vedtak

Ikke-innkalte varamedlemmer kan delta på styremøter med talerett.
Det gis ikke dekning av reiseutgifter og ytes ikke styregodtgjørelse, i slike tilfeller.

Karine Emanuelsen, styreleder

Rett protokoll bekreftes

Mariann Wollmann Magga

Staal Nilsen